

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātnieku savienības, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātņu akadēmijas laikraksts

17 (80)

1994. gada oktobris

LZA SENĀTĀ

1994. gada 18. oktobrī notika LZA Senāta sēde ar šādu dienaskārtību:

1. Žurnāla «Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis» problēmas.
Referenti — LZA Senāta loceklis, Redakcijas padomes priekšsēdētāja vietnieks H. ZENKEVIČS, atbildīgā redaktore I. ROZENVALDE.
2. Par izdevniecības «Zinātne» darbību.
Referents — izdevniecības direktors I. RIEKSTIŅŠ.
3. Par apbalvojuma «Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa» piešķiršanu.
Referents — LZA viceprezidents J. EKMANIS.
4. Par LZA Ārzemju nodaļas uzdevumiem un darbību.
Referents — LZA Ārzemju nodaļas priekšsēdētājs N. BALABKINS.
5. Informācija par braucienu uz Ķīnas Tautas Republiku.
Referents — LZA prezidents T. MILLERS.
6. Dažādi jautājumi.

LZA Senāts pieņēma lēmumu «Par LZA Ārzemju nodaļas uzdevumiem» un nolēma atbalstīt LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas ierosinājumu piešķirt 1994. gadā Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu akadēmiķim Egonam Lavendelim.

LATVIJAS ZINĀTŅU

AKADĒMIJAS

SENĀTA

LĒMUMS

«PAR LZA ĀRZEMJU NODAĻAS UZDEVUMIEM»

Noklausījies un apspriedis LZA Ārzemju nodaļas priekšsēdētāja profesora N. Balabkina ziņojumu, Senāts nolēma:

1. Akceptēt šādus Ārzemju nodaļas uzdevumus:
 - 1.1. LZA ārzemju locekļu (vispirms ASV un Kanādā) iesaistīšana LZA darbībā, regulāra to iepazīstināšana ar LZA informatīvajiem materiāliem.
 - 1.2. Palīdzība jauno Latvijas zinātnieku papildināšanās organizēšanā ārzemju universitātes, īpaši pēcdoktora studijās.
 - 1.3. Latvijas izcelsmes (Latvijā dzimušo vai viņu pēcteču) jaunu zinātnieku apzināšana ārzemēs, to piesaistīšana Latvijas zinātnes veicināšanai; jaunu LZA ārzemju locekļu kandidātu ieteikšana.
 - 1.4. Ciešu sakaru veidošana ar Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienību (LAMZA) un Baltijas studiju veicināšanas asociāciju (AABS).
 - 1.5. Plašāka ārzemju zinātnieku iesaistīšana Latvijas zinātnisko projektu izvērtēšanā.
2. Ja kādu iemeslu dēļ Latvijas Zinātņu akadēmijas brīvā funkcionēšana nākotnē varētu tikt traucēta, uzdot Ārzemju nodaļai pildīt Latvijas Zinātņu akadēmijas funkcijas un rīkoties kā LZA pilntiesīgai pārstāvniecībai.

Egons LAVENDELIS

Akadēmiķis Egons Lavendelis 1994. gada 20. decembrī atzīmē savu 60 gadu dzīves jubileju. Visu savu darba mūžu viņš faktiski ir strādājis tikai vienā darbvietā — Rīgas Tehniskajā universitātē (1957.—1958. Latvijas universitātē, 1958.—1990. Rīgas Politehniskajā institūtā). Savā ilgajā zinātniskajā un pedagoģiskajā darbībā akadēmiķis Egons Lavendelis ir radījis starptautiski plaši atzītu zinātnisko skolu mašīnu un mehānismu dinamikā un stiprībā. Vienlaicīgi svarīgi pētījumi ir veikti arī cietvielu mehānikā un automātisko projektēšanas sistēmu pielietošanā sarežģītu inženierkonstrukciju aplēsē. Šis plašās zinātniskās darbības rezultāti ir publicēti vairāk nekā 250 darbos, tajā skaitā 7 zinātniskās un mācību grāmatas. Taču kā pats būtiskākais viņa zinātniskās darbības rezultāts jāatzīmē 7 habilitēto inženierzinātņu doktoru (agrāk — tehnisko zinātņu doktoru) un 50 inženierzinātņu doktoru (agrāk — tehnisko zinātņu kandidātu) sagatavošana. Tieši šie akadēmiķa Egona Lavendela vadībā savulaik strādājušie zinātnieki tagad ir Latvijas mašīnbūves zinātnes vadošajās pozīcijās un nodrošina tālāku mūsu valsts zinātnes prestiža nostiprināšanu.

Kopš 1985. gada akadēmiķis Egons Lavendelis ir Rīgas Tehniskās universitātes (līdz 1990. g. — Rīgas Politehniskā institūta) rektors un kopš 1986. gada — Latvijas augstskolu Rektoru padomes priekšsēdētājs. Šajā darbā viņš sevi ir parādījis kā izcilu augstākās izglītības sistēmas organizatoru, bet, runājot par pēdējiem pieciem gadiem, vairāk kā reorganizatoru. Viņa darbība ir vērsta uz to, lai Latvijas augstākās izglītības sistēma nodrošinātu augstas kvalitātes starptautiskajiem standartiem atbilstošas augstākās izglītības, it sevišķi inženierizglītības, iegūšanu, organiski sasaistot mācību procesu ar zinātnisko darbību.

Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce

1994. gada 25. novembrī pl. 13
Latvijas Zinātņu akadēmijas sēžu zālē
(Rīgā, Turgeņeva ielā 19, 2. stāvā)

DIENAS KĀRTĪBA:

1. LZA balvu pasniegšana.
2. LZA jaunu locekļu vēlēšanas.
3. LZA tradīciju izkopšana un gatavošanās LZA 50 gadu jubilejai 1996. gadā.

LZA viceprezidents J. Stradiņš.

4. Zinātne pasaulē pēc «aukstā kara».

LZA akadēmiķis sekretārs A. Siliņš.

Latvijas Zinātņu akadēmijas sēde

notiks piektdien, 1994. gada 4. novembrī, pl. 14
Latvijas Zinātņu akadēmijas sēžu zālē
(Rīgā, Turgeņeva ielā 19, 2. stāvā)

Tēma: Latvijas iedzīvotāju dzīves līmenis.
Ievadvārdi.

LZA prezidents T. Millers.

1. Zinātniskie pētījumi par Latvijas iedzīvotāju problemātiku.
LZA 1st. loc. P. Zvidriņš.
2. Inflācijas un reālās darba algas dinamika.
Dr. oec. Z. Goša.
3. Nabadzības izplatība Latvijā.
Dr. oec. E. Dubra.
4. Pensionāru ģimeņu budžets.
Dr. oec. J. Vītols.
5. Dzīves līmeņa veidošanās likumsakarību ekonometriskā analīze.
LZA kor. loc. O. Krastiņš.
6. Pārrunas. Ierosinājumu pieņemšana.

LZA VĒLĒŠANU EKSPERTU KOMISIJAS UN ZINĀTŅU NODAĻU SLĒDZIENS

1994. GADA 25. NOVEMBRA
LZA LOCEKĻU VĒLĒŠANĀM

LZA Vēlēšanu ekspertu komisijas sēde notika
1994. g. 6. oktobrī, FTZN — 5. oktobrī,
ĶBZN — 4. oktobrī, HSN — 3. oktobrī

Uzvārds, vārds

LZA eksp.
komisijas
slēdziens

ISTENIE LOCEKĻI

KALVIŅŠ Ivars	Ieteikt
KRASTIŅŠ Jānis	Ieteikt
KRASTIŅŠ Oļģerts	Neieteikt
RUDZĪTE Vera	Ieteikt
TORGĀNS Kalvis	Neieteikt
VOLKOLAKOVŠ Jānis	Neieteikt

KORESPONDĒTĀJLOCEKĻI

Matemātika vai astronomija — 1 v.	
BALKLAVS-GRĪNHOFŠ Arturs	Ieteikt
RAITUMS Uldis	Neieteikt
Mašīnbūve (aparātība) — 1 v.	
RUDZĪTIS Jānis	Neieteikt
SALENIEKS Narimants	Ieteikt
Ķīmija — 1 v.	
KAMPARS Valdis	Ieteikt
LIEPIŅŠ Edvards	Neieteikt
Medicīna — 1 v.	
GRIGALINOVIČŠ Henriks	Neieteikt
ŽILCEVICA Aija	Ieteikt
Valodniecība — 1 v.	
KAGAINĒ Elga	Neieteikt
SKUJIŅA Valentīna	Ieteikt
Literatūrzinātne — 1 v.	
KURSĪTE-PAKULE Janīna	Ieteikt
Vēsture — 1 v.	
CAUNE Andris	Ieteikt

GODA LOCEKĻI

APSĪTIS Vaidelotis	Ieteikt
BAUMANE Biruta	Ieteikt
BĒRZIŅŠ Boriss	Ieteikt
DZENĒ Lilija	Ieteikt
KARULIS Konstantīns	Ieteikt
STRUPULIS Jānis	Ieteikt
VASKS Pēteris	Ieteikt

ĀRZEMJU LOCEKĻI

FOLDĀTS Ernests	Ieteikt
JUODKA Benedikts	Ieteikt
METUZĀLE-KANGERE Baiba	Ieteikt
METUZĀLS Jānis	Ieteikt
PAROLEKS Radegats	Ieteikt
PRIEDKALNS Jānis	Ieteikt
SEDOVS Valentīns	Ieteikt
SUHONENS Sepo	Ieteikt

Precizējums

Jaunievelētais Dr. h. c. vēsturē profesors JĀNIS LABSVĪRS ir ziedojis Latvijas Zinātņu akadēmijai 3500 USD — Kārļa Baloža balvas tautsaimniecības zinātnē iedibināšanai un Arveda Svābes balvas iedibināšanai vēstures zinātnē.

Latvijas Zinātņu akadēmijas sēde
1994. g. 7. oktobrī

LĪBIEŠI NAV LĪBIEŠI

Tā nu ir, ka vārdam «lībietis» ir divas nozīmes — «viens no Baltijas somugru tautībām, kas mūsu ēras sākumā apdzīvoja Kurzemes ziemeļdaļu un galvenokārt Vidzemes rietumdaļu un līdz 19. gadsimta vidum gandrīz visa asimilējās ar latviešiem» un «Lībijas pamatiedzīvotāji» (Latviešu literārās valodas vārdnīca). Protams, Latvijas Zinātņu akadēmijas sēde bija veltīta pirmajiem, kuru apzīmējumu «kā vienīgo zinātniski pamatoto» (skat. LZA ierosinājumu 3. punktu) proponēja akadēmiķis S. Cimermanis. Savukārt Saeimas deputāts Dainis Stalts, bailodamies, ka mūsu miermīlīgajiem lībiešiem kāds pasaulē varētu piedēvēt teroristiskas noslieces, savus bērnus konsekventi sauc par līviem, pamatojoties uz to, ka paši līvi savā laikā taču nodibināja Līvu savienību, kas tagad atjaunota ar iepriekšējo nosaukumu. Dabiski, ka tādā gadījumā abiem nosaukumiem būtu vienlīdzīgas tiesības pastāvēt un nebūtu jāvicina «vienīgā zinātniski pamatotā» boze. Tas nebija vienīgais pārmetums kategoriskumā, kādu izpelnījās «ierosinājumi, kas būtu nosūtāmi LR Saeimai, Ministru kabinetam un ieinteresētajām ministrijām». Piemēram, diez vai Latvijas Zinātņu akadēmija var uzdot augšminētajām institūcijām «izveidot lībiešu ciemus apvienojošu administratīvu teritoriju — Lībiešu pagastu» (skat. 12. punktu), tādēļ pie ierosinājumiem vēl jāpiestrādā, līdz tie varētu kļūt par dokumentu, un «Z. V.» tos publicē ieskaftam — lūk, par kādiem jau tājumiem sprieda Latvijas Zinātņu akadēmijas sēdē «Lībieši un viņu kultūra Latvijā».

Referātu «Lībiešu etniskās situācijas izziņāšana un iespējamā nākotne» nolasīja LZA Īst. loc. Saulvedis Cimermanis. Līvu izziņāšanai ir 150 gadu ilgs mūžs, tās pamatlicēji un galvenie darba veicēji iesākumā bija somi un igauņi. Pirmskara periodā latviešu valodnieki, etnogrāfi un arheologi to darīja no gadījuma uz gadījumu. Pēckara posmā vairāk aktivizējās arī latviešu vēsturnieki. Sakrājās milzum daudz jaunu materiālu, parādījās jaunas zinātniskās publikācijas. Tas ir likumsakarīgi, jo Latvija ir vienīgā vieta pasaulē, kur lībiešus var skatīt vaigā un kur viņi jaunajā Latvijas Republikā ir likumīgi atzīti par pamattautību. Cik tad mums ir «likumīgu» lībiešu, ja ņem

vērā, ka jau pirmās Latvijas brīvvalsts laikos būt lībietim nemaz nebija tik izdevīgi, ņemaz jau nerunājot par nacionālistu medībām pēc 1959. gada.

1935. g. — 884 lībieši
1943. g. — 455 lībieši
1959. g. — 185 lībieši
1970. g. — 48 lībieši
1979. g. — 107 lībieši
1989. g. — 135 lībieši
1994. g. — 204 lībieši (pēc Pilsonības un imigrācijas departamenta datiem).

Līvu savienībā reģistrēti 340 biedri — tāfad ir tādi, kuri sevi atzīst par lībiešiem, bet nav pasē par tādiem dokumentēti. Izrādās, ka šobrīd likumdošana atkal ir apgrūtinājusi šo procedūru — lai mainītu tautību, jāapgādājas ar vecāku tautību apliecinājumiem dokumentiem, kuru lībiešiem nav un nevar būt, jo Latvijā dzimšanas apliecībās tautību sāka rakstīt tikai 1922. gadā, bet Padomju Latvijā tautība «lībietis» vispār neeksistēja.

Ko S. Cimermanis liek priekšā lībiešiem savas nacionālās pašcieņas atgūšanai?

1. Lībiešu rīcībā jānodod līdz šim zināmie dati par viņu saimniecisko darbību, kultūru un kultūrainavas veidošanu. Ārzemju arhīvos glabājas oriģinālmateriāli, tie jāatgūst un jāpublicē.

2. Lībiešiem jāmacās sava valoda un tā jālieto kā ģimenes valoda.

3. Ar valsts atbalstu un attiecīgu kredītu palīdzību jāatjauno normāla saimnieciska dzīve aizsargājamajā kultūrvēsturiskajā teritorijā «Lībiešu krasts», kas stimulētu lībiešu atgriešanos jūrmalā.

4. Daudz kas būs atkarīgs no pašu lībiešu aktivitātes un vienotas rīcības, jo viņus, tāpat kā brāļus latviešus, grauž iekšējās nesaskaņas.

5. Augstu jātur savs etniskais lepnums, sava valoda, lībiskā ģimene. Citi cienīs tikai to, ko ciena pats.

Akadēmiķe Marta Rudzīte runāja par nepieciešamību Latvijas Universitātes Latviešu valodas un filoloģijas fakultātē atvērt lībiešu valodas lektorātu.

Stokholmas Universitātes Baltijas pētījumu centra direktors prof. Enns Torvils piedalījies

Lahemā etnogrāfiskā parka veidošanā Igaunijā. Viņš izteica savus apsvērumus par «Lībiešu krastu». Nepareiza ir pati nostādne «lībieši ir jāzaglabā» vai «lībiešiem ir jāatdzimst». Lībiešiem ir normāli jādzīvo. Pasaulē pieredze māca, ka mazās tautas var ļoti labi ekspluatēt (resp. eksponēt), kā to dara Vācijā ar rietumslāviem, kuru pat dzīvu vispār nav, bet kuri kļuviši par izdevīgu tūrisma objektu. Var jau teikt, ka tūrisms ir slikts, ka daba un etnogrāfija jāzaglabā sterilā veidā, bet reāli ir jāmeklē kompromiss starp dabas aizsardzību un attīstību, starp vakardienu un rītdienu. Skansens diez vai šobrīd ir labākais variants. Saglabājot zvejnieku ciematu oriģinālo plānojumu, vienlaikus ir jādomā arī par labiem ceļiem, par autobusiem un kuģiem, ar kuriem tūristi varētu aizbraukt uz šiem ciemiem. No Gotlandes jau iet kuģi uz Sāremā. Profesors ierosina organizēt īpašu fondu.

Akad. Andrejs Siliņš, gluži otrādi, no visa dzirdētā ir izlobījis, ka «Lībiešu krastu» grasās pārvērst par Ziemeļamerikas indiāņu rezervātu, kur par maksu rādīs dzīvus lībiešus, tādēļ iesaka «ierosinājumos» visos punktos piekrist «visā Latvijā», jo lībieši taču savā laikā ir apdzīvojuši lielāko pašreizējās Latvijas daļu.

Profesore Aija Melluma teica, ka «Lībiešu krasts» nav rezervāts, jo ar šo vārdu mēs saprotam stingra aizlieguma teritoriju. Nosaukums «Valsts īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija «Lībiešu krasts»» radās tādēļ, ka mums joprojām pastāv resoriska pieeja dabas resursu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzībai. Tās vajadzēja kaut kādā veidā apvienot. Svarīgāk par nosaukumu šobrīd ir noteikt «Lībiešu krastam» ģenerālās attīstības virzienus un nodalīt dažādos laikos ar dažādiem līdzekļiem veicamo.

Akadēmiķis Jānis Stradiņš informēja, ka Latvijas Kultūras fonds 1995./1996. gadu pasludinājis par «Sēļu gadu». Tam būs veltīta konference Jēkabpilī vai Sēlpilī. Sēļu novads atrodas vistuvāk Lietuvai un ir bagāts ar daudziem izciliem kultūras un zinātnes darbiniekiem. Sēliskās izloknes ietekme ir sastopama līdz pat Gulbenei. J. Stradiņš aicināja zinātniekus gatavoties šim gadam.

Z. K.

LZA — AMALDI KONFERENCĒ

Jāteic, ka laikam tikai pie mums zinātne ir bārenītes lomā. Vilinošajā Eiropā, kurā mēs teju teju būsim, kā arī plašajā pasaulē zinātnieki ir tie, kas sabiedriskajai domai neļauj novērsties no cilvēcei būtiskām lietām, laikus brīdina par briesmām un iesaka risinājumu. Pirmās visaugstākā ranga zinātnieku asamblejas bija t. s. Paguošas (Pugwash) konferences, kuru mērķis bija pamatot tēzi — «pasaule bez kodolieročiem». Sakarā ar kodolieroču neizplatīšanas nolīgumu (NPT) noslēgšanu sešdesmitajos gados, kā arī kodolieroču skaita samazināšanos pēc līgumiem «START» un «START-2» radās jauna problēma — ko iesākt ar pārpilnībā esošajiem skaldāmajiem materiāliem (galvenokārt plutoniju), kas ir bijušo un tagad demontējamo stratēģisko raķešu kodolgalviņu sastāvā un kas tagad ir jāizlieto mierīgiem mērķiem. Tieši šī zinātniskā pamatproblēma bija Itālijas Zinātņu akadēmijas (Accademia Nazionale dei Lincei) ievērojamā profesora akadēmiķa E. Amaldi vadītās darba grupas uzmanības centrā, un kopš 1988. gada arī sākās pasaules ievērojamāko zinātnieku tikšanās, kas nosauktas par Amaldi konferencēm un oficiāli pārstāv daudzu valstu zinātņu akadēmijas.

No 21. līdz 25. septembrim notika jau septītā Amaldi konference. Tajā bija uzaicināta piedalīties arī Latvijas Zinātņu akadēmija. Konference notika Varšavas tuvumā, gleznainā Jablonnas pilī, un rīkojāja bija Polijas Zinātņu akadēmija (prezidents profesors L. Kužņickis). No Latvijas vēl piedalījās LU politoloģijas doktorands M. Skujiņš. Pavisam konferencē bija ieradušies 47 zinātnieki no 18 valstīm (Eiropas valstis, ASV un Izraēla).

Konferencē tika nolasīti ziņojumi par ieroču plutonija lietošanu civilajā tehnoloģijā, arī ar t. s. MOX metodi, oksīdu veidā. Tika runāts par ieroču un bruņojuma izplatīšanas ierobežošanu pasaulē un par zinātnieku lomu kontroles procesos. Krievijas ZA akadēmiķis V. Goldanskis, piemēram, ieteica izstrādāt kodolmateriālu t. s. fingerprinta analīzes metodi, lai izsekotu un ierobežotu nelegālo urāna un īpaši plutonija kontrabandu un nelegālo tirdzniecību. Metodes pamatā ir fakts, ka jebkuram radioaktīvajam preparātam ir savs, pilnīgi individuāls, starojums (fingerprint jeb «pirksta nospiedums») un, pārīverot, piemēram, plutonija kontrabandu, var nekļūdīgi pateikt, kur šis bīstamais materiāls ir nozagts.

Kā katrā Amaldi konferencē, arī šajā bija sekundārais jautājums — nacionālisms kā miera drauds pasaulē. Tūlī jāteic — pašā sākumā pastāvēja risks, ka nacionālisms, ņemot vērā situāciju Bosnijā, tiks a priori pasludināts par visu nelaimju nelaimi, kaut arī ievadreferāts (Dr. J. Balazova, Slovākija) gan postulēja, ka nacionālisms var būt ar plus un mīnus zīmi. Ļoti interesants bija Vācijas pārstāvja K. Goltšteina referāts, kas balstījās uz tēzi, ka bieži nacionālisma pamatā ir tautas vai cilvēku grupas bailes. Šī tēze deva iespēju Latvijas pārstāvjiem attīstīt domu, ka Latvijā pastāv bailes no Krievijas armijas koncentrācijas ap Baltijas valstīm arī pēc 31. augusta. Galvenais, šo rindu autoram, liekas, izdevās pierādīt, ka atšķirībā no lielām nācijām mazu nāciju nacionālisms ir labdabīgs un nepieciešams faktors nācijas identitātes saglabāšanai. Piemēram, Latvijas gadījumā nacionālisms ne-

balstās uz naidu un vardarbību. Protams, bija arī kritika, jo kādam Vācijas pārstāvim (liela nācija) nebija pa prātam nāciju dalīšana lielajās un mazajās, un tika pat aizstāvēta doma, ka ne jau visām tautām esot tiesības uz valstisku pašstāvību. Tomēr Latvijas pārstāvju viedoklis tika arī enerģiski aizstāvēts (cits Vācijas, kā arī Beļģijas delegāts), un konferences noslēgumā jēdziens «nacionālisms» netika novērtēts negatīvi, bet tika atzīts, ka tam patiešām var būt gan pozitīva, gan negatīva loma un, lai to novērtētu, jāzina vietējie apstākļi.

Visai interesants bija otra Krievijas pārstāvja akadēmiķa S. Kapicas plašais referāts, kurā viņš brīdināja no sociālās nestabilitātes sabiedrībā sakarā ar pašreiz notiekošo demogrāfisko sprādzienu trešās pasaules jaunattīstības valstīs. S. Kapica to pierādīja ar matemātiskiem vienādojumiem, kuri, starp citu, pilnīgi atšķirīgi apraksta situāciju attīstītajās Eiropas un Amerikas valstīs. Kā apstiprinājums brīdinājumam tika minēti notikumi Somālijā, Ruandā un citur.

Septītā Amaldi konference nolēma sasaukt lielāko zinātņu akadēmiju pārstāvju organizatorisku sapulci vēl šogad novembrī Romā, lai konkrēti izņemtu par nākamās Amaldi konferences laiku un vietu. Var rezumējot teikt, ka šī konference nenoliedzami bija vērtīga divējādā ziņā. Pirmkārt, tā bija visaugstākā līmeņa speciālistu domu apmaiņa pasaulei svarīgu problēmu zinātniskai izvērtēšanai. Otrs — mums pagaidām svarīgākais — aspekts bija iespēja korekti un vispusīgi iepazīties ar problēmas specifiku visās Amaldi dalībvalstīs.

(Turpinājums 3. lpp.)

Projekts

Latvijas ZA 1994. gada 7. oktobra sēdes ierosinājumi, kas būtu nosūtāmi

LR Saeimai, Ministru kabinetam un ieinteresētajām ministrijām

1. Ar visiem valsts rīcībā esošiem ekonomiskiem, tiesiskiem, pedagoģiskiem un citādiem līdzekļiem sekmēt lībiešu etnosa lejupeļšības apturēšanu, viņu saimnieciskās darbības principu, valodas un kultūras saglabāšanu un tālāku attīstīšanu.

2. Latvijas Republikas likuma «Par vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņu» 9. un 11. pantā būtu izdarāmas tādas izmaiņas, kas pieļautu etnonima «lībietis» un «lībiešs» ierakstīšanu to personu pasēs un citos juridiskos dokumentos, kuri uzskata sevi par lībiešiem un kuru cilmi bez dzimšanas apliecību uzrādīšanas apliecina «Lībiešu krasta» administrācija vai «Līvu savienības» valde.

3. Latvijas Republikas juridiskajos dokumentos, oficiālajā sarakstē un publikācijās kā vienīgie zinātniski pamatofie lībiešu etnosa apzīmējumi būtu lietojami vārdi «LĪBIETIS» un «LĪBIETE».

4. Nodrošināt lībiešu valodas, vēstures un kultūras, kā arī Latvijā norītojušo lībiešu, latviešu un igauņu etnosu saplūšanas procesu vispusīgu izpēti, kam liela zinātniski praktiska nozīme lībiešu un latviešu turpmāko likteņu veidošanā.

5. Ar LR Ministru kabineta lēmumu izdarīt «Lībiešu krasta» nolikumā tādas izmaiņas, kas padarītu to atbilstošu pašreizējai likumdošanai un reālajai situācijai.

6. Izstrādāt «Lībiešu krasta» un Slīteres valsts rezervāta attīstības kopprogrammu un detalizētas apakšprogrammas, kuru īstenošanas gaitā Ziemeļkurzemē tiktu saglabātas unikālas dabas, ainavas un kultūrvēsturiskās vērtības, izveidotos Ziemeļkurzemes nacionālais parks.

7. Lai novērstu lībiešu piekastes pārpurvošanu, nepieciešama meliorācija un kādreizējās dabīgās ūdens sistēmas atjaunošana.

8. Uzdot vietējām pašvaldībām, «Lībiešu krasta» un Slīteres valsts rezervāta administrācijām veikt stingrus administratīvus un saimnieciskus pasākumus, kuru īstenošana nodrošinātu piekastes aizsargājamās joslas dabas un ainavisko vērtību ilgtosā saglabāšanu. Ir nepieciešami uzlabojumi attiecīgajos valsts likumdošanas aktos.

9. Ir nepieciešams nodrošināt pastiprinātu aizsardzības režīmu vēl esošajām kādreizējo lībiešu ciemu tradicionālajām būvēm, lībiešu kultūras pieminekļiem un to apkārtnes ainavām.

10. Ir vajadzīgi kredīti uz atvieglojamiem noteikumiem tām fiziskajām un juridiskajām personām, kas «Lībiešu krasta» teritorijā vēlas attīstīt piekastes prasībām atbilstošu saimniecisku darbību, radīt jaunas darba vietas un atjaunot apdzīvotību pamestajās sētās.

11. Uz atvieglojamiem noteikumiem pārdot valsts mežu kokmateriālus tām personām, kas vēlas sakārtot esošās lībiešu jūrmalas ēkas un atjaunot apbūvi nojaukto sētu vietās, ievērojot lībiešu ciemu tautas celtniecības stilu.

12. 1995.—1996. gadā Ziemeļkurzemē izveidot lībiešu ciemu apvienojošu administratīvu teritoriju — lībiešu pagastu.

LZA —

AMALDI KONFERENCĒ

(Turpinājums no 2. lpp.)

Liekas, Latvijai ar savas situācijas skaidrošanu veicās — bija ne tikai mūsu pārstāvju «krona runas» un kuluāru tikšanās, bet konferences dalībnieku rīcībā bez visu runu tekstiem bija pieejams plašs uzziņas materiāls par Latviju. Tā autors bija Baltijas stratēģisko pētījumu centra direktors Dr. Tālav Jundzis. Informācija par mums būtiskām lietām tika enerģiski izplatīta.

Bija iespējams arī iepazīties ar Polijas tagadējo situāciju zinātnē un tās finansēšanā, kā arī gūt ieskatu par to Čehijas Republikā. Lai gan zinātnes kritums ir raksturīgs visu postsociālisma valstu intelektuālajā dzīvē un naudas nepietiek nekur, tomēr Polijā vismaz oficiālās aprindas labi apzinās stāvokļa nopietnību un dara visu iespējamo un pat neiespējamo, lai stāvokli uzlabotu. Lieki pat minēt, ka tāda ranga pasākuma kā Amaldi konference organizēšana Polijas Zinātņu akadēmijai, kā arī valstij, izmaksāja visai dārgi. Taču viedoklis bija skaidrs: zinātnē ir lietas, kas dārgākas par naudu, un arī visā valstī ir jautājumi, kuru lietderība nav apspriežama. Kaut nu šāda pieeja intelektuālās dzīves jautājumiem, arī zinātnē, iesakņotās arī Latvijas varas gaitēnos un kaut vai apskaidrība par zinātnes lietderību nāktu kaut vai brīdi pirms zinātnes kā institūta pilnīgas degradācijas mūsu valstī.

Jānis Freimanis,
LZA akadēmiķis
(pēc «Labrīt» 1994. g. 10. X)

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

ZINĀTNES BUDŽETA PROJEKTS

	1994. g.	1995. g.
Zinātniskās darbības bāzes finansēšanai	4 412 532	5 600 000
Zinātniskās darbības attīstīšanai	—	2 170 000*
Tirgus orientētie pētījumi	600 000	960 000
Valsts pārvaldes institūciju pasūtītie pētījumi	488 000	600 000
Kopā:	5 500 532	9 330 000*

* Dotais finansējuma sadalījums palielināts par Ls 200 000, salīdzinot ar iepriekšējo (1994. g. jūlijā) LZP pieprasījumu, sakarā ar valdības lēmēt noslēgto vienošanos (12.10.1994.) ar Starptautisko Zinātnes fondu (SZP). Uz šīs vienošanās pamata Latvijas valdība un SZP apņemas vienādos apjomos finansēt speciālas ekspertu komisijas apstiprināto 34 zinātnisko darbu izpildi.

1993. gadā zinātnes finansējuma apjoms pret valsts GDP Latvijā bija 0,35% (salīdzinājumam: Āfrikas valstīs — 0,3%, Latīņamerikas valstīs — 0,4%, Igaunijā — 0,65%, Indijā, Ķīnā — 0,8%, Ungārijā — 1,1%, Eiropas Savienībā — 2,0%, ASV — 2,8%, Japānā — 3,1% (Zinātnes Vēstnesis, 1994. g. jūlijs).

Saskaņā ar iepriekšējiem aprēķiniem LZP pieprasītais finansējums sastādīs tikai 0,4% no 1995. g. iekšzemes kopprodukta. 1990. gadā šī rādītāja lielums Latvijā bija 1,6%.

Zinātnieku skaits (pilnas slodzes) uz 1000 iedzīvotājiem Latvijā 1993. gadā bija 2,2 zinātnieki.

Salīdzinājumam: Norvēģijā, Dānijā — 5,0, Somijā — 5,7, Zviedrijā — 6,3, Latvijā 1990. g. — 5,2.

Zinātniskās darbības bāzes finansējuma struktūra

	1994. g.	1995. g.
Zinātniskajiem grantiem: tajā skaitā pa nozarēm*:	3 300 000	4 410 000
informātika	223 080	298 116
mehānika, mašīnbūve, enerģētika	274 890	367 353
fizika, matemātika, astronomija	386 100	515 970
ķīmija	339 900	454 230
tehnoloģijas zinātniskie pamati	232 880	311 346
bioloģija un ekoloģija	254 100	339 570
molekulārā bioloģija, biotehnoloģija	234 300	313 110
medicīnas zinātnes	339 900	454 230
lauksaimniecības zinātnes	386 100	515 970
vēsture	102 300	136 710
valodniecība, literatūra, mākslas zinātnes, folkloristika	141 900	189 630
filozofija, socioloģija, psiholoģija, pedagoģija	161 700	216 090
ekonomikas un juridiskās zinātnes	171 600	229 320
meža zinātnes	51 150	68 355
centralizētais finansējums tajā skaitā:	726 000	980 000
Zinātņu akadēmija	71 000	100 000
Akadēmiskā bibliotēka	238 000	300 000
Bibliotēku fondu papildināšana**	114 000	240 000
Nacionālais Botāniskais dārzs	85 000	108 000
Kodolpētniecības centrs	57 000	72 000
LZP darbības nodrošināšana	39 000	56 000
Pārējie izdevumi	122 000	104 000
Integrācijas programma***	250 000	210 000
Kopā:	4 276 000	5 600 000

1991. g.—1994. g. galvenie zinātniskie zinātnisko pētījumu virzieni:

1. Informātika: a) datoru un sistēmu programmnodrošinājums, b) datu apstrādes un pārraides sistēmas, c) automātika, modelēšana un mākslīgais intelekts;

2. Mehānika, mašīnbūve, enerģētika: a) kompozītmateriālu izpēte, b) algoritmi un programmnodrošinājums sarežģītu vadāmu mehānismu projektēšanā, c) virsmas kvalitātes kontroles aparāti, d) energosistēmas attīstība, resursu pieprasījums, alternatīvie enerģijas avoti;

3. Fizika, matemātika un astronomija: a) magneto-hidrodinamika, zemes magnētiskais lauks, hologrāfija, punktvēda defekti kristālos un stiklos, segnetoeletriskā keramika, daudzfotonu jonizācijas procesi, radiācija un ūdens tīrība Latvijā, b) algoritmu sarežģītība, diferenciālvienādojumu robežproblēmas, parciāli diferenciāloperatoru konverģence, matemātiskā modeļošana, d) vēlas spektrālās zvaigznes, radiostarojuma pulsācija, ģeodēziskā atbalsta tīkls.

4. Ķīmija: a) organiskā un bioorganiskā ķīmija — heterociklu ķīmija, bioloģiski aktīvas vielas, silīcija organiskie savienojumi, katalītiskā oksidācija, b) neorganiskā, analītiskā un fiziskā ķīmija, c) koksnes un polimēru ķīmija — koksnes tvaika krekingss, celulozes kristāliskums, lignosulfāti, koksnes trupēšana,

5. Tehnoloģijas zinātniskie pamati: a) Materiālu tehnoloģija: polimēru materiāli, kompozītsistēmu dizains, destrūģējošie polimēri, polimērkompozīti, augsttemperatūru nemetālisko materiāli, betona tehnoloģija, b) Ķīmijas tehnoloģija — membrānu procesi, birstošie materiāli, nitrosavienojumi, grūti kūstoši materiāli, ultra-dispersie pulveri, šķidrās membrānas, siltumizolācijas materiāli, maztoksiskie savienojumi, siltumizolācijas kompozītmateriāli, putuplasti, hibrīdefekta pētījumi, c) farmācijas tehnoloģija, nukleozīdi.

6. Bioloģija, ģeogrāfija, ekoloģija: a) bioloģija — augu un dzīvnieku biokīmija un fizioloģija, botānika, zooloģija, ģenētika, b) ekoloģija — vides kvalitātes kontrole (sauszemes ekosistēma, iekšzemes ūdeņi, jūras bioloģija), elektromagnētiskais lauks, barības vielu asimilācijas mehānismi, organiskā oglekļa un biogēno elementu aprīte, biomonitorings, hidroķīmiskie pētījumi, c) ģeogrāfija un ekoloģija, glaciālā litomorfogēze,

7. Molekulārā bioloģija, mikrobioloģija, biotehnoloģija: a) molekulārā bioloģija, biopolimēri, imunoloģija, b) mikrobioloģija, augu aizsardzība, citoloģija, tehniskā mikrobioloģija, c) biotehnoloģija, lizīna un citu metabolītu sintēze bioinženierija, d) virusoloģija — limfotropie un entomopatogēnie vīrusi, mikrovīrusi,

8. Medicīnas zinātnes: a) patoloģijas apakšnozare — cukura diabēts, jaundabīgo audzēju diagnostika, arteriālā hipertenzija, sirds išēmiskās slimības, koronārā asinsrite, b) neiroķirurģija, asinsvadu slimības, nieru transplantācija, diabēts, c) morfoloģija — onkoloģija, leikozes, d) biokīmija, bronhu un kaulu asinsrite, antigēni, endogēnie savienojumi, saistaudu reakcija, e) patoloģiskā fizioloģija, skeleta muskulatūra, hipertensiskās slimības, f) virusoloģija, g) epidemioloģija un infekcija, h) farmakoloģija un toksikoloģija, i) biomehānika,

9. Lauksaimniecības zinātnes: a) lopkopība — ciltis-darbs, ēdināšanas normas, slimības, b) mehanizācija — tehnoloģijas cukurbeiešu audzēšanai, lopbarības sagatavošanai, graudaugu novākšanai un apstrādei, zemnieku piena fermas aprīkojums, c) zemkopība — jaunu šķirņu izveide, c) meliorācija un ūdenssaimniecība — gruntis-ūdeņi, drenāža, augšņu atblīvēšana,

10. Vēsture: a) vēstures nozare, Rīgas vēsture, Latvijas 19. gs. vēsture, latviešu strēlnieki, agrārvēsture, Latvijas zinātnē, b) arheoloģija — Arāišu ezerpils, Turaidas pils komplekss, Rīga, c) etnogrāfija — latviešu tradicionālais dzīvesveids, lietīškā māksla, baltu vēsture,

11. Valodniecība, literatūrzinātnē, folkloristika, mākslas zinātnē: a) valodniecība — mūsdienu latviešu valoda, izloksnes, terminoloģija, vietvārdi, vārdnīcas, b) literatūrzinātnē — trimdas literatūra, Eiropas un Latvijas literārie procesi, c) folkloristika, tautas dziesmas, d) mākslas zinātnes — teātris, mūzikas leksikons, horeogrāfija, tēlotājmāksla un arhitektūra, kinomākslas psiholoģija, tautas mūzika,

12. Filozofija, socioloģija, psiholoģija, pedagoģija: a) filozofija — kultūras, filozofisko un reliģisko ideju vēsture Latvijā; mūsdienu Rietumu filozofijas un filozofijas vēsture, b) socioloģija — sociālās struktūras izmaiņas, Latvija pārejas periodā uz demokrātiju, c) psiholoģija — personības psiholoģija, saskarsmes humanizācija, c) pedagoģija — pirmsskolas, skolu un augstskolu pedagoģija, pedagoģijas vēsture,

13. Ekonomikas zinātnes, juridiskās zinātnes: a) ekonomikas zinātnes — makroekonomika, demogrāfija, tautsaimniecības nozaru ekonomika un uzņēmējdarbība, statistika, tautsaimniecības sociālā attīstība, b) juridiskās zinātnes — ārējie ekonomiskie sakari, līgumsaistības, civilprocesuālā likumdošana,

14. Mežzinātnē: meža ekoloģija, tipoloģija, ražība; mežakoku ģenētika, selekcija, genofonda saglabāšana, meža atjaunošana un kopšana, koksnes paātrināta izaudzēšana; mežu sanitārās stāvoklis, meža darbu mehanizācija, antioksidanti, meža ekonomika.

Pielikumā ir iesniegts plašs pārskats par LZP 1991.—1993. g. finansētiem zinātniskiem projektiem (pavisam 150 granti).

Projektu finansēšanas mehānisms

Projektus iesniedz atsevišķi zinātnieki vai to apvienības. Projektus izvērtē eksperti. Recenzēto pamatā tiek ņemti vērā divi faktori: 1) pieteicēju zinātniskā kvalifikācija, iestrādes, 2) projekta kvalitāte. Projekti tiek atlasīti konkursa kārtībā, konkurence norit vienas zinātņu nozares ietvaros.

1995. g. grantu finansējumā proporcijas starp zinātņu nozarēm pamatā netiek mainītas, jo pārstrukturācija notiks jauno programmu ietvaros.

1994. g. ir iesniegti 117 jauni pieteikumi (tajā skaitā: lauksaimniecības zinātnēs — 33, medicīnā — 17, filozofijā, socioloģijā, psiholoģijā — 12), kuru kvalitāti pašreiz izvērtē ekspertu komisijas. Pamatā iesniedzēji ir augstskolās strādājošie zinātnieki.

** Ievērojams bibliotēku fondu finansējuma pieaugums saistīts ar to, ka paredzēts būtisks fondu papildinājums humanitārajās un sociālajās zinātnēs, tajā skaitā pirmo reizi finansējot Latvijas Nacionālo bibliotēku.

Līdzekļu sadalījumu grāmatu, žurnālu, CD-Rom iegādei starp bibliotēkām, pirmām kārtām Akadēmisko un Latvijas Nacionālo bibliotēku, noteiks LZP iesniegumu konkursa kārtībā.

*** 1994. g. no integrācijas fonda līdzekļiem tika finansēta arī elektronisko tīklu attīstība, kuru finansēšanai 1995. gada budžeta projektā ir izdalīta atsevišķa sadaļa. 1994. gadā prioritāri tika atbalstīta bioloģijas zinātnes integrācija. Arī 1995. gadam konkursa kārtībā tiks noteiktas konkrētas prioritātes.

(Turpinājums sekos)

Jaunā ārzemju literatūra Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā

03.08.94.

1. Steinberg, Laurence. Adolescence. — New York etc., 1989.
2. Muscalfine, Charles. The Borzoi college reader. — New York, 1988.
3. Muscalfine, Charles. Student's guide for «The Borzoi college reader». — New York, 1988.
4. Pharmacological and chemical synonyms. — Amsterdam etc., 1990.
5. Corman, James W. Philosophical problems and arguments. — Cambridge; Indianapolis (Ind.), 1987.
6. The comparative development of adaptive skills. — Hillsdale (N. J.); London, 1985.
7. Mental illness. — New York etc., 1989.
8. Improving inquiry in social science. — Hillsdale (N. J.) etc., 1991.
9. Corley, Robert N. The legal environment of business. — New York etc., 1990.
10. Hendon, Donald W. World-class negotiating. — New York etc., 1990.
11. Blau, Theodore H. The psychological examination of the child. — New York etc., 1991.
12. Biological monitoring of exposure to chemicals. — New York etc., 1991.
13. Children's searching. — Hillsdale (N. J.); London, 1985.
14. Integrative processes and socialization. — Hillsdale (N. J.) etc.
15. Depression and expressive behavior. — Hillsdale (N. J.); London, 1987.
16. Martin, James Alfred (Jr.). The new dialogue between philosophy and theology. — New York, 1966.
17. The economist guide to global economic indicators. — New York etc., 1994.
18. The economist guide to global economic indicators. — New York etc., 1994.
19. Littmann, Mark. Planets beyond. — New York etc., 1990.
20. Kornai, János. The socialist system. — Princeton (N. J.), 1992.
21. Buss, Arnold H. Social behavior and personality. — Hillsdale (N. J.); London, 1986.
22. Goode, Erich. Drugs in American society. — New York etc., 1989.
23. Investment and securities dictionary. — Jefferson (N. C.); London, 1986.
24. Analysis and integration of behavioral units. — Hillsdale (N. J.); London, 1986.
25. Reed, Omer Lee. Study guide to accompany Corley, Reed, Shedd «The legal environment of business», 8. ed. — New York etc., 1990.
26. Windrow, Martin. A concise dictionary of military biography. — New York etc., 1991.
27. Paietta, Ann Catherine. Access services: A handb. — McFarland; London, 1991.
28. Schürer, Emil. A history of the Jewish people in the time of Jesus. — New York, 1990.
29. Kong, Jin Au. Electromagnetic wave theory. — New York etc., 1990.
30. Chesni, Yves. Studies on the development of consciousness. — 1992.

DISERTĀCIJU AIZSTĀVĒŠANA

Š. g. 10. novembrī pl. 13 notiks LU habilitācijas un promocijas padomes filozofijā atklāta sēde (Brīvības bulv. 32, 1. auditorijā), kurā disertācijas filozofijas zinātņu doktora grāda iegūšanai aizstāvēs:

ILZE FEDOSEJEVA ✓

par tēmu «Mākslas darba novērtēšanas kritēriju problēma».

Recenzenti: Dr. habil. phil. U. Sūna, Dr. phil. Z. Lapiņa, Dr. habil. phil. H. Hiršs.

*

VSEVOLDS KAČANS ✓

par tēmu: «Radošās darbības regulatīvo programmu analīzes specifika (balstoties uz projektēšanas spēju metodiku)».

Recenzenti: Dr. habil. phil. E. Liepiņš, Dr. phil. P. Laķis, Dr. phil. V. Bariss.

*

RAIMUNDS KRUGLOVS ✓

par tēmu «Diagnostiskā procesa epistemoloģiskie un metodoloģiskie aspekti».

Recenzenti: Dr. habil. phil. E. Liepiņš, Dr. phil. V. Daberts, Dr. phil. J. Broks.

Ar disertāciju var iepazīties LU Vēstures un filozofijas fakultātes bibliotēkā (73. telpa).

Mazgājas tas, kam slinkums kasīties

Koksnes ķīmijas institūtā 13. X notika seminārs «Latvijas dabas medikamenti un to lietošana ārstniecības praksē».

Visnetīrākā roku āda ir ķirurgam, kas rokas mazgā vismaz 20 reizu dienā.

Mūsu senči ar ziepēm pirtī mazgājās tikai sestdienās un bija sveiki un veseli, bet viena princese nomira tikai tāpēc, ka bija piesavinājusies kaitīgo paradumu divas reizes gadā mazgāties vannā ar ziepēm (šo pēdējo faktu gan seminārā neminēja, bet senču tikumu slāvēja gan).

Biokompozītu laboratorijas vadītājs Dr. I. Kaimiņš šos it kā neloģiskos faktus minēja tādēļ, ka, pārlicīgi aizraujoties ar dažādiem higiēnas līdzekļiem, kas beidzot ir izlauzušies līdz mums, pie tam vēl tik kārdinošā iesaiņojumā, mēs atņemam ādai iespējas pašai aizsargāties. Ķirurgs, bieži un pamatīgi mazgādams rokas, izskalo no ādas visas imūnvielas, āda vairs nespēj tik daudz sarāžot, cik no tās skalojam laukā. Zinātnieku uzdevums būtu vairāk domāt par to, kā mums pašiem sev palīdzēt, nevis padarīt pilnīgi atkarīgus no ziepju gabaliņa. Jaunākajos (un arī dārgākajos) higiēnas un kosmētikas līdzekļos par to jau ir domāts, un tas ir rakstīts uz etiķetes — pēc šī matu šampūna lietošanas mati jāpārmazgā ar otru un fiksēšanai jāizmanto vēl trešais, tikai tad būs atjaunots matu dabiskais Ph. Bet, kamēr mums klibo svešvalodu zināšanas un maciņš plāns, iezē ir viena — IZVĒLIES LATVIJAS PRECI!

Seminārā, kurš bija sarīkots mediķu un farmaceitu informēšanai ar jaunākajām laboratorijas izstrādātnēm, notika iepazīstināšana ar pavisam jauniem veselības un skaistuma kopšanas līdzekļiem, kas tuvākā mēneša laikā nonāks aptiekās un kurus Dr. I. Kaimiņš nosauca par tautas preparātiem. Tie varbūt mazāk noderēs slimiem cilvēkiem, vairāk — palīdzēs mājas kārtībā izvairīties no saslimšanas.

Augšējo elpošanas ceļu aizsargpreparātus LOROZĪVU un LOROZOLU papildina INHOLS — inhalāciju maisījums pret iesnām un klepu, kurš satur dižegļu, priežu, eikaliptu u. c. ēteriskās eļļas. Uz 0,3—0,5 l karsta ūdens lieto 1—1,5 ml INHOLA. Tādējādi, ieelpojot karstos garaiņus, jūs saņemat lielu ārstējošo vielu koncentrāciju ar plašu iedarbības spektru — ne tikai pret vīrusiem, bet arī pret streptokokiem, stafilokokiem un citiem augšējo elpošanas ceļos mītošiem nešķīstējiem.

HONDRA ir ziede ar minerāleļļām, ēteriskām eļļām, pipariem, augu ekstraktiem un propolisu. To lieto radikulītiem, osteohondrozei, reimātiskam artrītam, sasitumiem un sastiepumiem. Kā teica I. Kaimiņš, tā nu ir smēre, kas noder arī mums pašiem, laboratorijas darbiniekiem, jo līdzekļus pret apdegumiem un citiem nelaimes gadījumiem nākas lietot reti. Un, ja arī HONDRA nespēj slimības izārstēt, tad spēj atvieglot slimnieka stāvokli un uzlabot pašsajūtu.

STOMADENTS-EXTRA ir turpinājums zobu protēžu fiksācijas līdzeklim STOMADENTAM, kurš tapa kā specpasūtījums vecīgo valstsvīru lieko zobu saturēšanai publisku uzstāšanās laikā, kad «sisimasiski» klabēja protēzes. Līme turējās apmēram stundu, jo runas reti kad bija garākas. STOMADENTS-EXTRA darbojas visu dienu un papildus vēl veic mutes dobuma gļotādas iekaisuma profilakses funkcijas.

AFRODĪTE ir vannas pilieni, kas normalizē, mīkstina, aromatizē ādu, aizkavē tās novecošanos. 10—15 pilieni vannā — un jūs varat vannoties bez ziepēm, jo eļļai zināmā stāvoklī ir labas disperģējošas īpašības, tā atdala no ādas netīrumus, pat nesadūļķojot ūdeni — visi netīrumi nogulsņējas uz vannas sienām, bet āda kļūst gluda un zīdaina. Pēc vannas lab sajūta ir brīnīšķīga! Un — bez ziepēm!

ZELTA BITE ir aromātiska ziede, kas satur organismu spēcinošas un antimikrobas dabiskas vielas — medu, nežāvētus ziedputekšņus, propolisu, mūmiju, piparmētru eļļu.

Uz jautājumu, kur šīs vērtīgās mantas varēs iegādāties, I. Kaimiņš atbildēja — turpat, kur līdzšinējos preparātus — rimezīvu, lorozolu, propalisa ziedi un krēmu. Praktiski — visās centra aptiekās, tikai — no dārgām ārzemju zālēm aptiekas iegūst daudz lielāku peļņu nekā no lētiem pašmāju ražojumiem, tādēļ tos nekur nereklamē un bieži vien pat neievieto vitrīnā. Varu apstiprināt — tik tiešām! Lorozolu vispār neatradu, lorozīvu ar grūtībām sameklēju K. Valdemāra un Dzirnau ielas stūrī, lai gan tagad, rudens laikā, rītos pirms izešanas no mājas bērniem «skursteņi» profilakses pēc būtu noteikti jāapstrādā. Arī par sevi der padomāt. Kaimiņa krēmi un ziedes uz ādas izveido elastīgu aizsargplēvīti, kas pasargā gan no netīrumiem, gan no temperatūras svārstībām.

Z. Kipere

PAZIŅOJUMS

Latvijas Zinātnes padomes sēdē 1994. g. 11. oktobrī pieņemtā 1995. gada budžeta projektā centralizētais finansējums paredzēts bāzes finansējuma ietvaros. Līdz ar to Latvijas Zinātnes padome varēs piešķirt centralizēto finansējumu tikai atbilstoši Finanšu ministrijas noteiktajiem apjomiem.

1995. gada budžeta projekta struktūra paredz izdevumus, kas ietver arī infrastruktūras attīstību. Tur varētu būt ietilpināma informatīvo tīklu veidošana, unikālu koplietošanas laboratorijas iekārtu iegāde un uzturēšana, ēku remonts un siltumizolācija, grāmatu un žurnālu izdošana u. c.

Centralizētās finansēšanas pieteikumi 1995. gadam kopā ar atskaiti par līdzekļu izlietošanu 1994. gadā, kā arī ar infrastruktūras veidošanu saistīto izdevumu primārie pieteikumi iesniedzami LZA sekretariātā līdz š. g. 1. novembrim.

Darba grupas vadītājs
akadēmiķis A. SILIŅŠ

PAZIŅOJUMS

1994. g. 24. oktobrī pl. 14 LZA Augstceltnē Turgeņeva ielā 19 Senāta zālē LZA Ārzemju nodaļas priekšsēdētājs

prof. Dr. NIKOLAJS BALABKINS

saņems Kārļa Baloža vārdbalvu par darbiem tautsaimniecībā un nolasīs priekšlasījumu «Novatorisma mācības tautsaimniecības teorijā un Latvijā («Rīgas auduma» piemērs)».